

Tanítási tervezet

Az óra időpontja: 2019.11.04.

Iskola, osztály: gimnázium, 8.E osztály

Iskola neve és címe: Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium (1082 Budapest, Horváth Mihály tér 8.)

Tanít: Gelencsér Flóra

Témakör megnevezése: Ázsia földrajza

Tanítási egység (téma) címe: Összefoglalás

Az óra (jellemző) típusa: Ismereteket elmélyítő, rendszerező óra

1. Tantervi követelmények

1.1. A tanítási óra oktatási céljai:

- Ázsia természetföldrajzával kapcsolatos ismeretek rendszerezése, elmélyítése
 - a legfontosabb óriástájak és szerkezeti egységek
 - az éghajlat szempontjából különleges területek: monszun vidék és terület
- Ázsia társadalomföldrajzával kapcsolatos ismeretek rendszerezése, elmélyítése
 - a népességkoncentrációk kialakulási okai és következményei
 - területi fejlettségi különbségek
- Ázsia regionális földrajzával kapcsolatos ismeretek rendszerezése, elmélyítése
 - az országok és országcsoportok rendszerezése szerepkörük alapján (olajországok, összeszerelő-beszállítók, újonnan iparosodott országok I. és II. hulláma, Ázsia vezető centrumországa és feltörekvő gazdaságai

1.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai:

- oksági gondolkodás fejlesztése Ázsia természetföldrajzi jellemzőinek okaival, társadalmi-gazdasági következményeivel és a világ gazdasági folyamataival való összefüggésekben történő feldolgozásával
- a térbeli tájékozódás fejlesztése térképen, atlasz és falitérkép segítségével

- földrajzi-környezeti gondolkodási képesség fejlesztése
- prognosztikus szemlélet fejlesztése az ázsiai gazdasági fejlettség területi különbségeinek és okainak megvilágításával, a társadalmi és környezeti következményeik elképzelésével

1.3. A tanítási óra nevelési céljai:

- a fegyelmezett munkára való nevelés, megfigyelés fejlesztése feladatmegoldással

1.4. Oktatási követelmények:

a. Fogalmak:

- **megerősítendő fogalmak:**
szélsőségesen szárazföldi terület, monszunvidék és monszunterület, mérsékelt övezeti sivatagi, forró és mérsékelt övezeti monszun éghajlat, tájfun, cunami, talajpusztulás, népességgrobbanás, világvallás, zarándokhely, öntözéses gazdálkodás, zöld forradalom, technológiai átvitel, csúcstechnológia, informatikai társadalom
- **megerősítendő topográfiai ismeretek:**
Közép-szibériai-fennsík, Arab-tábla, Dél-kínai-hegyvidék, Nyugat-szibériai-alföld, Kínai-alföld, Mezopotámia, Hindusztáni-alföld, Pamír, Kaukázus, Himalája, Urál, Tien-san, Sárga-folyó, Gangesz, Tigris, Eufrátesz, Ob, Jangce, Brahmaputra, Bajkál-tó, Kaszpi-tenger, Mount Everest/Csomolungma, Perzsa-öböl, Ara-tó, Góbi, Holt-tenger, Dél-Korea, India, Japán, Kína, Kuvait, Szaúd-Arábia, Thaiföld, Hongkong, Szingapúr, Tajvan, Indonézia, Fülöp-szigetek, Malajzia

b. Folyamatok:

- **megerősítendő folyamatok:**
népességgrobbanás, a japán gazdasági csoda, a kistigrisek gazdasági fejlődésének folyamata

c. Összefüggések:

- **megerősítendő összefüggések:**
a természetföldrajzi jellemzők hatása a társadalmi-gazdasági életre; a kistigrisek gazdasági fejlődését segítő tényezők

d. Fejlesztendő készségek, kompetenciaterületek:

- kommunikációs kompetencia (szóbeliség, írásbeli munka)
- intellektuális kompetenciák (térbeli tájékozódás, lényegkiemelés, rendszerezés,)
- személyes és társas kompetenciák (társas aktivitás és együttműködés)
- természettudományos kompetencia

e. Főbb tanulói tevékenységek:

- kérdve kifejtés
- fogalommagyarázat
- fogalommeghatározás
- szópiramis készítése
- térképes feladatmegoldások
- logikai kapcsolat keresése
- halmazba rendezés

2. Szemléltető és munkaeszközök

- atlasz
- falitérkép
- füzet
- gyurmaragasztó
- laminált nyíl, felhő és kör alakzatok
- laminált színes (*sárga, kék, piros, zöld*) négyzet alakú lapok
- papírcédulák fogalmakkal
- Powerpoint bemutató
- projektor, számítógép

3. Felhasznált irodalom

- Kerettanterv – Földrajz 7-8. évfolyam
- Tankönyv – Földrajz 7. OFI
- Atlasz – Középiskolai földrajzi atlasz. Cartographia Tankönyvkiadó Kft. 2016
- Segédanyag a tanítási tervezetek elkészítéséhez – Makádi Mariann

4. Mellékletek jegyzéke

- Powerpoint bemutató ezen a linken keresztül tekinthető meg
- „Álljon fel, aki...” – játék fogalmak és fogalommeghatározások
- Szópiramis
- Kiadott segédlet az otthoni felkészüléshez (*topográfiahoz*)

Az óra felépítése

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Módszer	Munkaforma	Eszköz
2'	I. Az óra kezdete				
	Köszönés Jelentések, adminisztráció	szervezés			
40'	II. Ismeretek elmélyítése, rendszerezése				
1'	Ráhangelődés „Gyűjtsük össze közösen, hogy miért hívjuk Ázsiát a legek kontinensének! Soroljatok fel pár tanult példát!”	érdeklődés-felkeltés	kérdésfeltevés	frontális osztálymunka	
7'	Topográfiai ismeretek rendszerezése, elmélyítése A tanár projektor segítségével egymás után kivetíti 13 táj nevét, miközben mindig egy-egy diákot hív a tábla elé, akik színes papírlapokat ragasztanak a falitérképre a tájnak megfelelő helyre. Az osztály többi tagja eközben saját atlaszában keresi meg a tájakat (illetve fel is írja azokat a füzetbe). <u>Kitekintő, segítő kérdések:</u> „Milyen fontosabb tájakat és szerkezeti egységeket ismertünk meg Ázsiában? Nyissátok ki az atlaszt a 62. /vagy a tankönyvet a 162. oldalon!” „Milyen folyó(k) feltöltő munkájának köszönhető az egyes alföldek kialakulása?” „Milyen összefüggés lehet a felragasztott lapok színei és az egyes földrajzi tájak között?” A megoldás az, hogy a tájak különböző nagyszerkezeti egységekbe sorolhatók, így ezeket rejtik a színes négyzetek, amik a falitérképre kerültek: (gyűrthegeységek, röghegeységek, ősföldek, üledéktakarók (táblás vidékek és süllyedékterületek)).	az ismeretek rendszerező összefoglalása általánosítások, következtetések levonása	térképes feladatmegoldás kérdésfeltevés	frontális és egyéni munka frontális osztálymunka	Ázsia domborzata – falitérkép, atlasz, színes négyzet alakú papírlapok (piros, zöld, kék, fehér), gyurmaragasztó, füzet, projektor, számítógép, ppt.
10'	„Álljok fel, aki...” – játék <u>Szabályok ismertetése:</u> 10 db cédula kiosztása – különböző fogalmakkal – 10 diáknak, majd egymás után 5 fogalomhoz kapcsolódó állítás ismertetése. A diák, akire a fogalom alapján vonatkozik az állítás némán feláll, az osztály többi tagja pedig kitalálja, hogy melyik fogalomról van szó. A fennmaradó 5 fogalomnál a játék megfordul, s a diákoknak kell egyesével bemutatnia a saját fogalmukat úgy, hogy egy igaz állítást mondanak arról.	ismeret felelevenítés	tanár-diák közlés	frontális és egyéni osztálymunka	11 db cédula a megfelelő fogalmakkal, illetve a hozzájuk tartozó állítások

	felhő és a légnyomásviszonyokat jelölő kör alakú laminált lapokkal a diákok segítségével. <u>Kitekintő kérdések:</u> <i>„Ismételjük át, mivel magyarázható a monszun kialakulása a mérsékelt övezetben!</i> <i>Nevezzünk meg konkrét tájakat, ahol előfordul!</i> <i>Hogyan melegszik fel a szárazföld és a tenger nyáron?</i> <i>Milyen légnyomásviszonyok uralkodnak a szárazföld, illetve a tenger felett?</i> <i>Mi az uralkodó szélirány (honnan hova fúj a szél)?</i> <i>A szárazföld vagy a kontinens felett lesz bőséges csapadék?</i> <i>Mi történik télen?</i> <i>Melyik övezetben és milyen tájakon találkozhatunk még monszunnal?”</i>				
8'	Szópiramis készítése Az osztály két eltérő témát kap feldolgozásra, ahol megadott szempontok alapján szópiramist készítenek. <i>(Japán gazdasága, valamint az újonnan iparosodott országok I. hulláma)</i> <i>„Készítetek párban szópiramist a füzetbe a megadott szempontok alapján!”</i> A szópiramisok ellenőrzése – egy-egy megoldás meghallgatása	az ismeretek rendszerező összefoglalása ellenőrzés	feladatmegoldás lényegkiemeléssel tanár-diák közlés	páros munka	kiosztott segédletek páronként, számítógép, projektor
5	Halmazba rendezés Ázsiai országok csoportosítása szerepkörük alapján. <i>„Sorold a következő halmazokba a felsorolt országokat, városállamokat!”</i>	logikai rögzítés		egyéni munka	projektor, számítógép, ppt
3'	III. Az óra zárása				
	Összegzés Az osztály munkájának értékelése Figyelem felhívása a témazáróra, egyéni feladatok kijelölése, az ehhez tartozó segédlet kiosztása. <i>(tankönyv 160-199.o.; füzet; kiosztott névanyag térképpel)</i> Elköszönés	értékelés az órát követő tanulói feladatok kijelölése	tanári közlés, visszacsatolás	frontális osztálymunka	

Mellékletek

Melléklet 1. – PowerPoint bemutató

Elérhető [itt](#).

Melléklet 2. – „Álljon fel, aki...” – játék

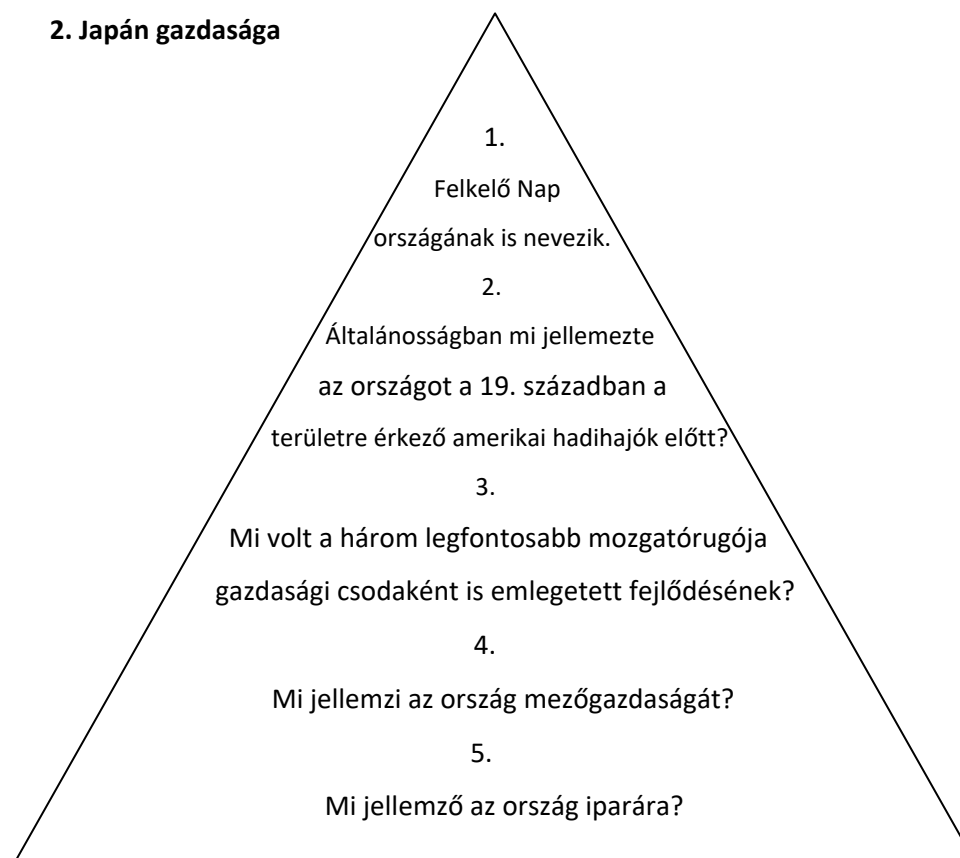
	Fogalom/kifejezés	A fogalomhoz tartozó állítás
1.	Szingapúr	Földünk legnagyobb áruforgalmú kikötője.
2.	Cunami	Hatalmas hullámok, amelyet leggyakrabban a tengerre is kiterjedő hatású földrengések okoznak.
3.	Aral-tó	Egykor a világ negyedik legnagyobb tava volt, melynek területe mára az emberi beavatkozás miatt töredékére csappant.
4.	Holt-tenger	Földünk legalacsonyabban fekvő szárazföldi pontja.
5.	Szélsőségesen szárazföldi terület	Általában magashegységek által elzárt területek, ahol az évi csapadékmennyiség igen kevés (100-200mm).
6.	Jangce	Ezen a folyón létesül a világ egyik legnagyobb vízerőműve.
7.	Gangesz	Az indiaiak szent folyója, amely az ország legsűrűbben lakott területén folyik keresztül.
8.	Népességgrobbanás	Egy adott terület népességszámának rendkívül gyors ütemű gyarapodása.
9.	Kaszpi-tenger	A világ legnagyobb tava.
10.	Iszlám vallás	Hívei a muszlimok.

Melléklet 3. – Szópiramis

1. „Kistigrisek”

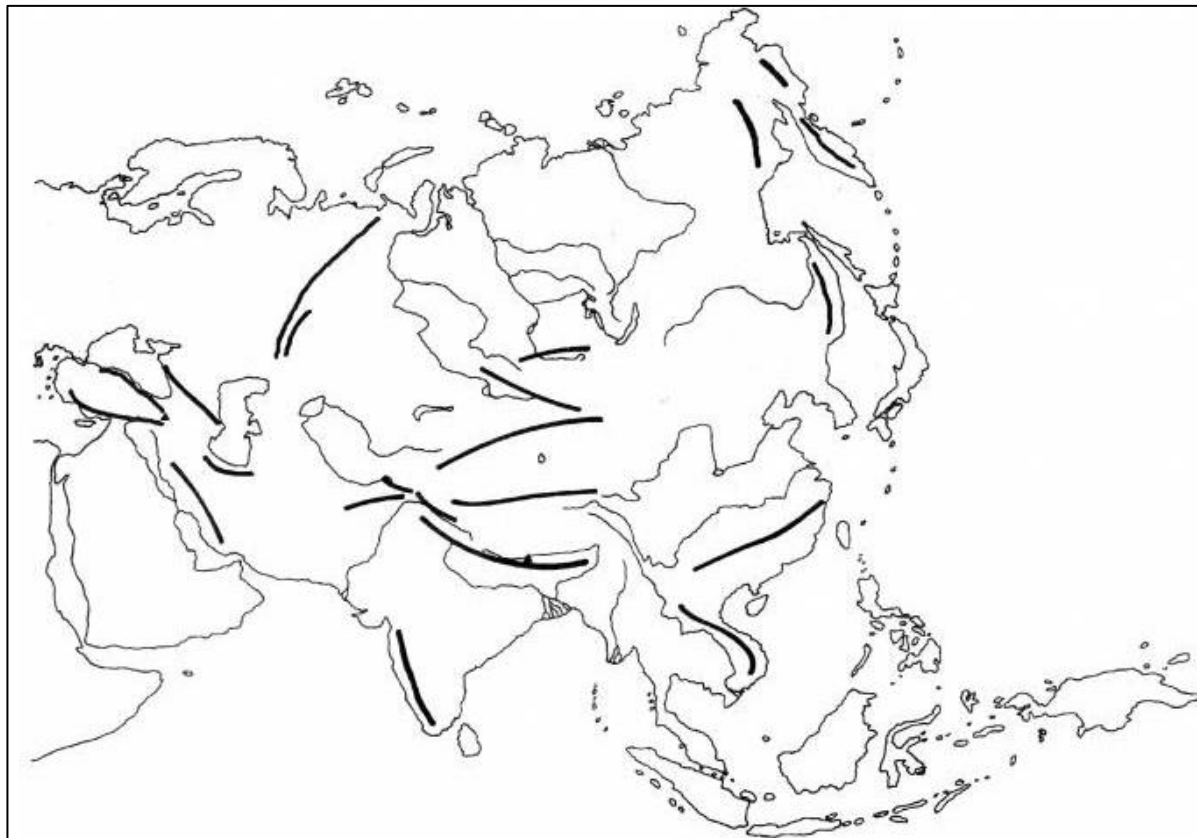
2. Japán gazdasága

Melléklet 4. – Kiadott névanyag, térképpel

1. Jelöld be a térképen a következő tájakat!

1. Urál
2. Himalája
3. Pamír
4. Kaukázus
5. Kínai-alföld
6. Arab-tábla
7. Közép-szibériai-fennsík
8. Nyugat-szibériai-alföld
9. Dél-kínai-hegyvidék
10. Hindusztáni-alföld
11. Mezopotámia
12. Tien-San
13. Dekkán-fennsík

2. Csoportosítsd a füzetedbe a tájakat nagyszerkezeti egységek szerint (*ősföldek, röghegységek, gyűrthegeységek, üledéktakarók (fennsíkok, alföldek)*)!

3. Jelöld be kékkel a térképen a következő folyókat!

1. Ob	5. Brahmaputra
2. Sárga-folyó	6. Jangce
3. Gangesz	7. Tigris
4. Mekong	8. Eufrátesz

4. Színezd be pirossal Kína és India legsűrűbben lakott területeit! Gondold végig, hogy miért ott alakult ki a legnagyobb népességkoncentráció!